

πέμπτες
στο ΚΕΑΕ
σεμινάρια
εργαστήρια
έρευνα

Μανδροκλέους 26
117 45, Νέος Κόσμος,
Αθήνα

☎ 210 364 0424
✉ info@rhumanities.gr
🌐 rhumanities.gr

13 Ιουνίου 2024

🕒 18.30-20.30

Δήμητρα Βασιλειάδου

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Κοινωνικής Ιστορίας της ΝΑ Ευρώπης (19ος αιώνας), Πανεπιστήμιο Αιγαίου

«Δίκαιο, δικαιοσύνη και 'εγκλήματα κατά των ηθών' στην Ελλάδα, 1914-1970»*

Συζητήτρια

Βενετία Καντσά

Καθηγήτρια Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πανεπιστημίου Αιγαίου

Συντονισμός συζήτησης

Δέσποινα Βαλατσού

Επιστημονική Διευθύντρια - Κύρια Ερευνήτρια ΚΕΑΕ
ΣΕΠ ΜΠΣ «Ψηφιακές Ανθρωπιστικές Επιστήμες», ΕΑΠ

Βιογραφικό Ομιλήτριας

Η Δήμητρα Βασιλειάδου είναι αναπληρώτρια καθηγήτρια κοινωνικής ιστορίας στο τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Τα ερευνητικά και συγγραφικά της ενδιαφέροντα εγγράφονται στην κοινωνική και πολιτισμική ιστορία του 19ου και του 20ού αιώνα, με έμφαση στους αυτοβιογραφικούς λόγους και στην ιστορία των συναισθημάτων, του φύλου, της οικογένειας και του «ιδιωτικού», της ψυχιατρικής, του εγκλήματος, της ποινικής δικαιοσύνης, της σεξουαλικότητας και της σεξουαλικής βίας. Την περίοδο αυτή διευθύνει το ερευνητικό πρόγραμμα «Σκληρές οικειότητες: μια ιστορία του βιασμού στην Ελλάδα του 20ού αιώνα», το οποίο υλοποιείται στο τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου και υποστηρίζεται από το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛ.ΙΔ. Ε.Κ.).

Περίληψη Ομιλίας

Αξιοποιώντας ένα μεγάλο αρχειακό σύνολο δικαστικών υποθέσεων από την Αθήνα, τον Πειραιά και τα νησιά του Αιγαίου ανάμεσα στα 1914 και στα 1970 η διάλεξη αναλύει τις διαφορετικές εκδοχές που έπαιρναν οι εξωδικαστικοί συμβιβασμοί για ορισμένα από τα «εγκλήματα κατά των ηθών» (βιασμοί, αποπλανήσεις, απαγωγές, αιμομιξίες, 'παράν φύσιν' ασέλγειες) και τις αλλαγές τους στο χρόνο και στο χώρο. Μολονότι σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες οι εξωνομικοί συμβιβασμοί, ιδιαίτερα για σεξουαλικές πράξεις με μεγάλη ποινική και ηθική βαρύτητα, είχαν αρχίσει να στιγματίζονται ως ενδείξεις «ανομίας» και οπισθοδρόμησης ήδη από τον 19ο αιώνα, στην Ελλάδα συνέχιζαν να αποτελούν συνήθη μέσα για την επίλυση διαπροσωπικών διαφορών μέχρι το τέλος της δεκαετίας του 1960, συχνά με τη συμβολή κρατικών αξιωματούχων. Σε συνομιλία με τις πλούσιες ιστοριογραφίες του εγκλήματος και της δικαιοσύνης και την ανθρωπολογία του δικαίου θα υποστηρίξω ότι η συνεχιζόμενη ελκυστικότητα των εξωδικαστικών συμβιβασμών για σεξουαλικά εγκλήματα συνδεόταν με ενεργές κοινωνικές και πολιτισμικές αντιλήψεις για το δίκαιο και τη δικαιοσύνη, με την νομιμοποιητική τους ιστορικότητα, κυρίως στην αγροτική ύπαιθρο, και την ικανότητά τους να συνυπάρχουν λειτουργικά (και εναλλακτικά) με τα ποινικά δικαστήρια. Οι θύτες, τα θύματα και οι οικογένειές τους ασκούσαν κοινωνικό έλεγχο μέσω της διαπραγμάτευσης, αποκαθιστούσαν την κοινωνική τάξη και τις σχέσεις που είχαν διαρραγεί από το εκάστοτε σεξουαλικό έγκλημα, αποφεύγοντας την περαιτέρω έκθεση στη σκηνή του δικαστηρίου.

* Η διάλεξη υποστηρίζεται από το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.) στο πλαίσιο του έργου «Brutal Intimacies: A History of Rape in Modern Greece, 1900s-1960s» (2η προκήρυξη ερευνητικών έργων για την ενίσχυση μεταδιδακτορικών ερευνητών/τριών», αριθμός έργου: 9).

